

Vaida Sándor beszámolója berlini benyomásairól

A volt miniszterelnök nagy elragadtatással beszél berlini tapasztalatairól

„Németországnak érdeke, hogy Románia erős és egészséges legyen” — mondotta Hitler Vaidának

Bucuresti, április 26. Vaida Sándor királyi tanácsos tegnap reggel Bucurestibe érkezett, Berlinből jövet, ahol a román küldöttség élén — Hitler személyes meghívására — résztvett a Führer ötvenedik születésnapja alkalmából rendezett ünnepségeken. Berlini benyomásairól a Curentul munkatársának adott nyilatkozatban számolt be Vaida Sándor, aki — mint az alábbiakból kiderül — rendkívüli lelkesedéssel van eltelve mindattól, amit Berlinben látott. Az olvasó informálása érdekében ismertetjük az alábbiakban Vaida Sándor nyilatkozatát, azzal, hogy nyitva marad mindenestre a kérdés eldöntésére, vajjon két-háromnapos, hivatalos részről megszerzett ünnepségek benyomásai alkalmasok-e végső konklúziók levonására egy, vagy másik rendszer tartalmát és értékét illetően.

Mit látott Vaida Berlinben?

Bárhová mentünk autóinkon, kis gyermek és öreg, férfiak és nők Heil! kiáltásokkal fogadtak. Ilyen atmoszférát csak az egykori Bécsben volt alkalmam érezni, a boldog és gondtalan élet idejében. A berlini román diákok megerősítették ezt a benyomást: Hitler birodalma egy látszik, számon tartja, hogy a Führer egyéniségében magával hozta a birodalom élére az ausztriai városok klímáját, amelyben született. Ahelyett, hogy Németország elporoszosodott volna, mint ahogy az várható volt, Poroszországot fosztották meg régi merevségétől, a régi rend keménységétől. Ez az átalakulás mindenütt látható. A régi társadalmi rétegződés szigorúságai eltűntek mindenütt a junkerek hierarchiájával, akik számára az emberiség csak a bárótól felfelé kezdődött. A fizikai regeneráláson kívül sikerült egy nyitabb, nagy lelki, hajlékonyabb etnikai temperamentumot is teremteni. A kollektív fegyverem kétségtelenül fennáll, de a nemzeti szocialista rendszer alatt rugalmasabbá vált. A lélek közötti harmonia foglalta el a helyét a vezényszavaknak. Ha a „demokratikus” kifejezést nem elavult és rossz értelmében vesszük, a demokratikus rendszer alatt olyan kormányzási rendet értünk, amely a nép többségének csatlakozását bírja és a tömeg számára kedvező társadalmi reformokat követ, akkor meg kell ismételni azt, amit az egyik berlini vezetőnek mondtam: „Sikerült önöknek egy tényleges demokratizálást megvalósítani, mint hogy a náci-doktrínájuknak több mint 80 százaléka társadalmi reformizmus. Nemzeti, de nemzeti szocialista is. Testvériséget, meleg bajtársi szellemet találunk itt különböző társadalmi osztályokból való egyének között, egy közösséget nélkülöző intimítást. Az erkölcsi erők csaknem vallási izgalommal telített feszültsége nem bántotta meg a nemzet belső egybeforrtóságát. Nemcsak az új munkásnegyedek méretei és derűje éjt csodálatba, nemcsak a tömeg annyira spontán lelkesedése, midőn megjelennek a vezetők, akik valóban büszkélkedhetnek azzal, hogy a legnépszerűbbek az egész világban. De csodálatba ejt a jövedel ebben a birodalomban, amely a komorság hármvét viseli. Önök talán azért annektálták Bécset, mert már előbb bécsieké váltak.”

„Nem lehet hibát találni”

Megannyi kitünő impresszió mellett próbáltam itt-ott hibákat keresni akár a külsőségeknél, akár az embereknél. Az em-

berlini benyomásairól a Curentul munkatársának adott nyilatkozatban számolt be Vaida Sándor, aki — mint az alábbiakból kiderül — rendkívüli lelkesedéssel van eltelve mindattól, amit Berlinben látott. Az olvasó informálása érdekében ismertetjük az alábbiakban Vaida Sándor nyilatkozatát, azzal, hogy nyitva marad mindenestre a kérdés eldöntésére, vajjon két-háromnapos, hivatalos részről megszerzett ünnepségek benyomásai alkalmasok-e végső konklúziók levonására egy, vagy másik rendszer tartalmát és értékét illetően.

berek azonban fanatikusan dolgoznak és nyilván jól is kell enniük, bár a határon túl azt a hírt terjesztik róluk, hogy éheznek, mert a rendszer a vajjat acéllal cserélte ki. Lehet, hogy a nép önmegtartóztatásokra is kényszerül, amióta megfegyverezték. De ennek semmi nyoma sem látszik, a robusztus gyermekeken, a domboru mellü fiatalokon, a hősi akarattal galvanizált felnőttek kinézésén. Az élelmiszerüzletek telve vannak csábításokkal. Nem hiszem, hogy a német nemzet valaha is robusztusabb lett volna, mint ma. Hogy mennyire erőteljes az emberi elem, azt alkalmam volt megállapítani a gradíusos katonai felvonulás alkalmával, amely azt is kívánta bizonyítani, hogy mire képes egy mechanizált és motorosított hadsereg. Húszszekerek, motorizált tüzérség, motorizált gyalogság, különleges alakulatok, szakképzett technikusokkal — a hadseregnek egy új típusát láttam, amely bámulatosan gyors és mozgékony. A politikusok előtt emelt tribün „Először számoltam a tankokat, amíg befejeztem.” A menet mindegy hatvan kilométeres gyorsasággal vonult fel, soronként három-három páncélos kocsi, amelyek tökéletesen igazodtak egymáshoz. Semmi hibát nem láttam itten. Minden ezrednek megvannak a maga ágyúi. Megértettem egyes németek azon paradox-szerű kijelentését, hogy a szomszédos országokba való behatolás a legbékésebb megvalósítási formája a sokat óhajtott európai „internacionálnak”, miután csak ők és kizárólag a motorizált hadoszakályok villámszerű behatolása folytán tudták megvalósítani a háborúnak ezt az új formáját a szédületesen gyors hódítást, még mielőtt a vér folyani kezdene.

A bekebelezett területek különállósága

Ezek az utonnan meghódított területek nincsenek tirannikusán bekebelezve a birodalomba. Az ünnepségek alatt a különböző felvonulások alkalmával a hatalmas kampókeresztes vörös zászlók mellett láttam Bajorországot, Ausztriát, Burgenlandot, a szudeták zászlóit. Minden egyes földterület megőrizte a maga különállóságát. Ezek a különállóságok azonban feloldhatatlanul összeforrtak a náci-fegyverben.

Ezt a megfigyelésemet közöltem egy a Führer közvetlen környezetéhez tartozó vezetővel, hangsúlyozva, hogy éppoly szoros egységet alkot, mint mi, románok is a Károly király öfelsége által teremtett rendszerben.

A berlini ut konklúziója

Berlini látogatásom konklúziója — mondtam a fentemlített vezetőnek — számomra az, hogy kölcsönösen jobban kell ismernünk és becsülnünk egymást. Néhány nap alatt számos dolgot tudtam és tanultam itt meg, ami azt jelenti, hogy nagyon felültesen ismerjük önmagunkat. Ugyanennek kellene megtörténnie az önök részéről is Romániával szemben. Nálunk, akárcsak az

önök Németországában, az összes etnikai erőket galvanizálja az, aki számunkra uralkodó és Führer: II. Károly király öfelsége. Akár önmagunknál, nálunk is, teljes társadalmi harmóniát fognak találni és egy felsőbbrendű, egyöntetűen kialakult faj, amely ösztönszerűen fegyverkezett és a legszebb fejlődésnek néz elébe. Nálunk is merész társadalmi reformok vannak, ellentétben néhány rártartóbb szomszédal.

A valachok Romániáját akarjuk és a jövőbeniek kiküszöbölésére irányuló törekvésben önök új, együttműködési elemet fognak találni bennünk...

Vaida ezután megemlítette, hogy a német vezetőkkel gyakran a hajnali órákba benyúló beszélgetéseket folytatott, amelyeknek kulminációs pontját a Führerrel való találkozás képezte. Vaida leírja Hitler, akinek arcán energia és szelidség váltakozik, aki egy pillanattal sem teszi az erő valamely dilettánsának benyomását, akit a hatalmi túltengés és cezarománia elvakított volna. Ellenkezőleg, a műármók iránti ritka érzék nyilatkozik meg nála:

Szent Györgytől —

Bombamentes lakásba költözik a bucaresti polgár

Bucuresti, április 26. Szentgyörgy napján a hőmérőben lezuhant a higany, esni kezdett az áprilisi eső s megindultak a nagy társzekerek. A bulvárdokon, a külvárosokban mindenki költözik. Az építkezés tempója megtorpant, a házberkeket felemelték, a lakók jövedelme csökkent...

A központból az emberek a perifériák felé tartanak, a bulvárdoktól a külvárosok felé igyekeznek dőcögve a butorszallító szekerek.

A kispolgár a jövőre gondol, a hét sován esztendőre, amelyet az események jószolnak. Mindenki bombabiztos lakásba húzódik el, a stratégiai pontok közelébe.

A szirénák bugása, az egyre ismétlődő riadók, meggondolkoztatják az embereket s anélkül, hogy ezt tudatosan csinálnák, kihúzódnak a kertvárosok, az elővárosok felé.

Zöldcédulák, blockok

A zöld és piros „kiadó” cédulák száma ezidén rendkívül nagy. A főváros csak most kezd megérezni az elmúlt évek fantasztikus építkezéseinek a következményeit.

A blockhausok, mint valami betonkoloszosok nyeltek el a lakók százait, akiknek alkalmuk volt megismerkedni a 20-ik század modern építészetének a vívmányaiival. Apró gyufaskatulyaszerű szobák, vékony falak, amelyeken át a szomszéd lakásból minden egyes szó, sőtét hallók és folyosók, apró ládaszerű benyíllók.

Elég volt belőlük fél évig. Miután alaposan kilukasztotta a falakat s a fürdőszoba berendezését rendbehozta, a lakó költözik. Ez már betegsége a bukarestinek: Minden Szentgyörgykor és Szentdemeterkor szedni a sátorfáját.

Költözik a nyomor

Mintha a nyomorúság is évről-évre fokozódna. A butorok egyre kopottabbak, szánalmasabbak, a szegénység egyre szemérméletlenebbül mutatkozik, a maga me-

A német birodalomnak minden érdeke azt kívánja, hogy Románia erős és egészséges legyen... Stark und Gesund... Jelenítette ki Hitler a Vaidával való beszélgetésben.

A Curentul cikkirója az alábbiakkal fejezi be beszámolóját:

— A távozásnál az ajtó küszöbéről visszafordulva, kérdezem: Hogyan találta ott a zsidókat?

Vaida elnézően mosolyog.

— „Cherem” alatt. Ugy, amire ön egyik legutóbbi cikkében elítélte őket — válaszolja ez az ember, aki mindent lát, mindenre reagál és mindent olvas.

Szent Demeterig

zitelenségében, a stráfszekernek csucsaról. Rozsdás tálak, törött lábu székek, kopott, rongyos diványok, amelyekből mélabusan lóg ki a löször, az ami többnyire az ajtó mögé, az ágy alá, a lim-lomos ládák közé rejtőzött, most kijött a napvilágra, a nagy közönség elé. Fazekak, a seprű mellett, jégsczékény, asztal a lábaival az égnék ágaskodik, hamukotrólapát, egész ószeres bazár...

A butorok többnyire a hátukat mutatják s gyanus pettyek borítják...

A házigazda a kapuban várja az új lakóját. Összehunyorítja a szemét s a lovak elé áll:

— Ugy tudja meg, hogy a lakás poloskamentes, nehogy...

— Az én butorom tiszta, mint az arany, csak a lakás legyen olyan tiszta.

Végre, amikor a szegény lakó kéthetes, kínosan nehéz lótas-futás után beköltöztet, a szerződést félve aláírta s kifizette a bért három hónapra, a törvényszékkel lefizette a látamozási illetéket, rájön hogy a lakásban többféle féreg is van, hogy a fal nedves, hogy a kályha füstöl, hogy a szőnyegverőállvány éppen a lakás ablakai alatt áll, a szomszédban kocsmá, amelyben éjfélutánig két szál cigány húzza s mittei szag tölti be a környéket. A lakó ilyenkor megadással mondja:

— Szent Demeterig csak kibírom...

És Szent Demeterkor kezdi előlről.

(h. e.)

Kaolin-telpeket fedeztek fel Csikmegyében. A Hargitán két, söt három helyen is nagyterjedésű kaolin-telpeket találtak. Vegyelemeztek az anyagot és hivatalosan is megállapították, hogy a Hargita csikdánfalvi szakaszán kitünő „porcellánföld” van, amely ugy tűzállóság, mint formálhatóság szempontjából megfelel a kívánalmaknak. Csikmegyében, mint értesülünk, mozgalom indul a kaolin kibányászásához és értékesítéséhez szükséges tőke előteremtésére.

A postavezérgazgatóság rendelete a külföldre küldendő levelek ellenőrzésére. A postavezérgazgatóság rendelete adott ki, amelyben a postai közgeket fokozottabb ellenőrzésre utasítja a külföldre küldendő ajánlott és egyszerű levelek ellenőrzését illetően. A rendelet szerint, ha az ellenőrző közeg a külföldre menő levelekben pénz, vagy olyan értékeket talál, amelyek csak a Banca Naționala előzetes engedélyével vihetők ki, jegyzőkönyvet vesznek fel és talált értékeket elkobozzák. A rendelkezés a külföldről érkező levelekre nem vonatkozik.

Lőrinczy és társ. parkettezők

Új parkett lerakását és javításokat, gyalulásokat jutányos árban vállalnak. Iroda: Piața Unirii 31 bejárat: Strada Iuliu Maniu No. 2.

K... telező... niai... Anglia gazdasági... tel is... cu... lenzéki... aienent... megbeszél... kkal. A ked... ég épületben... amint a len... rály és Erzsé... ben látták... an Grigore... bédre hivata... arel V. Tilea... ott diszebéd... Tilea kísere... t és folytatta... gyliminiszter... rras, Török... t adott Ga... ghívást nyer... a diplomáciai... ég.

HIREK

— Öfelsége II. Károly király fogadta az új brazíliai és belga követeket. Bucarestből jelentik: Öfelsége II. Károly király tegnap fogadta Pecuro Pedrot, az új brazíliai meghatalmazott minisztert és Du Parc vicomteot, Belgium új követét, akik az Uralkodónak átadták megbízó levelüket.

— Targumuresi előfizetők figyelmébe! Ertesítjük tárgumuresi előfizetőinket, hogy lapunk ottani képviselővel Fuchs Ferenc urat bízta meg. Kérjük előfizetőinket, hogy minden, az Uj Kelettel kapcsolatos ügyben Fuchs Ferenc urhoz fordulni sziveskedjenek. Címe: Targu-Mures, Str. Nicolae Gane 8.

— Egy kolozsvári munkásleány különös öngyilkossági kísérlete. A Mentőállomás tegnap jelentette a kolozsvári központi rendőrségen, hogy egy Mitek Károla nevű Bogdan Hasdeu ucca 42. szám alatt lakó munkásleány öngyilkosságot kísérelt meg. A kísérlet még április 21-én történt, de a mentőket csak tegnap hívták ki a helyszínre. Itt elsősegélyt akartak adni a munkásleánynak, de az kerek elutasította magától a mentőket és azt mondta, hogy nem is akart öngyilkos lenni, hanem szomjas lévén, víz helyett tévedésből ivott bele a marószóda-oldatot tartalmazó üvegbe. Minthogy ez a magyarázat nem volt kielégítő, a rendőrség nyomoz az öngyilkossági kísérlet hátterének és okának kiderítésére.

— Bizonyítványt kérnek az egyetemre beiratkozó diákoktól arról, hogy eleget tettek-e előképzettség és sorozási kötelezettségeiknek. Bucarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium megállapította, hogy számos fiatal ember látogatja az egyetemi előadásokat anélkül, hogy eleget tett volna katonai kötelezettségeinek. A minisztérium intézkedett, hogy a beiratkozó diákoktól bizonyítványt kérjenek, eleget tettek-e katonai előképzettség kötelezettségeiknek, ha nem haladták meg 21-ik életévüket. Ha túl vannak ezen a koron, akkor a sorozási kötelezettségnek való elégtételről kell bizonyítványt felmutatniuk. Természetesen a tanulmányi halasztást elnyertek szintén bizonyítványt kötelesek benyújtani a beiratkozásoknál. A bizonyítványokat az előképzős központok és hadkiegészítő hivatalok fogják kiállítani.

— Ha influenzája van, gondoskodjék arról is, hogy a gyomra és belei a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által gyökeresen és alaposan kitisztítsassanak. Kérdezze meg orvosát.

— Újabb tervezetet készített a közegészségügyi minisztérium az élelmiszereket és italokat gyártó iparosok ellenőrzésére. Bucarestből jelentik: A közegészségügyi minisztérium rendelkezéseire tervezet készült az élelmiszereket gyártó, vagy forgalomba hozó iparosok és kereskedők egészségügyi ellenőrzésére. A tervezet már több helyen, így a fővárosban is életbe lépett, városi szabályrendelet formájában. A rendelkezés fontosabb intézkedése a következők: Az élelmiszer- és italkereskedésekben az árúkat zárt helyen, portól védve tartandók. A kiszolgáláshoz felhasznált edények használat után forró vízzel mosandók, majd hideg vízzel leöblítendők. A poharak szájjukkal lefelé fordítva, erre a célra készített lyukasított lapon tartandók, hogy a víz lecsöpögjön róluk. A helyiségek és műhelyek fertőtlenítő folyadékkal töltött kőpöcsészékkel látandók el. A fogyasztásra szánt ételek és italok zárt helyen, olyan szekrényben, vagy tartályokban őrizendők, amelyekben az élelmiszerek szel. löztetése biztosítva van. Oly cikkeket, amelyek a meleg behatására megromlanak, kizárólag hűtőszekrényekben tarthatók. A hűtésre használt jégtáblák erre a célra készített lapon vehetők csak át. Az élelmiszerek nem tehetők közvetlenül a jégre. A palackozott italok is csak úgy helyezhetők el a jégen, hogy a palack nyílása a jéget ne érintse. Az ételek az üzlethelyiségekben olyképpen rendezendők el, hogy egymás szagát át ne vegyék. Az üzlethelyiségeken kívül, az üzlethelyiség ajtajában, vagy ablakában élelmiszereket elhelyezni tilos. Kenyér- és pékáruk vászonnal borított polcokon helyezendők csak el. A kiszolgáló személyzetet fehér köpenyekkel kell ellátni.

PÁLYÁZATI HIRDETÉS

A tg-muresi Clonista Helyicsoport kiegészítő hivatalnokai állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak olyan férfiak vagy nők munkatársak, akik az irodai és adminisztrációs munkákban, valamint román és magyar nyelven és gépirásban tökéletes jártassággal bírnak. Clonista multtal és héber nyelvtudással rendelkezők előnyben részesülnek. Fizetés fél napra — egy hónapi próbaidő után és véglegesítés esetén havi 800—1000 lej. Pályázatokot Dr Berner Mór Helyicsoport elnök címére (Tg-Mures, Str. Sft. Gheorghe 36) kérünk.

A város állampolgársági hivatala reggeltől estig végzi az állampolgársági listából kimaradtak összeírását

Dr. Bornemisa polgármester nyilatkozata az összeírásokról

Cluj, április 26. Többször megemlékezünk már a kolozsvári polgármesteri hivatalnak arról a közleményéről, amelyben összeírásra hívják fel mindazokat a kolozsvári polgárokat, akik kimaradtak az állampolgársági névjegyzékből. Az összeírásokat a város állampolgársági ügyosztálya végzi, a városháza 20-as számú szobájában. A rendelet nagy horderejére való tekintettel — Kolozsváron ugyanis közel 6000-re becsülik azoknak a számát, akik az állampolgársági névjegyzékből kimaradtak — munkatársunk felkereste Bornemisa Sebastian polgármestert, akitől közelebbi felvilágosítást kért az összeírásokra vonatkozólag.

Dr. Bornemisa polgármester kijelentette, hogy a városházán csak az iratok felülvizsgálását és az igényjogosultak összeírását végzik. Az összeírtak névsorát felterjesztik a minisztériumba, ahol en block döntenek további sorsuk felől. Arra a kérdésre, hogy az előirányzott idő elegendő lesz-e az összes jelentkezők összeírására, Bornemisa polgármester kijelentette, hogy a város állampolgársági ügyosztálya reggeltől estig megszakítás nélkül végzi az összeírásokat, úgy, hogy minden valószínűség szerint május 15-ig elkészülnek a munkával. Ha még sem volna elegendő az előirányzott idő, úgy egyedül csak a minisztérium hosszabbíthatja meg azt.

— Egyre-másra jelennek meg a Romániával foglalkozó könyvek az angol könyvpiacra. Londonból jelentik: Öfelsége II. Károly román király elmúlt évi londoni látogatása óta egyre nő az érdeklődés Románia iránt Angliában. Ennek legfényesebb bizonyítéka az egyre-másra megjelenő könyvek, amelyek Romániával foglalkoznak. Most hagyta el a sajtót a közelmúltban Romániában járt Archibald Forman könyve és már sajtó alatt van Hector Bolitho és Derek Patmore könyve is. Bolitho könyve magával Öfelséggel foglalkozik, míg Derek Patmore Románia lakosságának életkörülményeivel foglalkozik. Valamennyi könyv megjelenését nagy figyelemmel kíséri az angol sajtó.

— TILOS LELKISMERETI KÉNYSZERT ALKALMAZNI AZ ELEMI ÉS KÖZEPISKOLAI DIÁKOK VALLÁSI MEGGYŐZŐDÉSÉVEL SZEMBEN. Bucarestből jelentik: A nemzeti nevelésügyi minisztérium tudomást szerzett arról, hogy egyes tanárok és tanítók vallási téren kényszert alkalmaznak a tanulók lelkiismeretével szemben. A minisztérium ezért közzétett intézkedést a tanfelügyelőséghez, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy tiltsanak meg minden ilyen jellegű eljárást.

— Eltűnt egy kolozsvári kisfiú. Florential Jenoné, a Regele Ferdinand ut 58. szám alatt lakó kolozsvári uriaszony, bejelentette a központi rendőrség büntügyi osztályán, hogy Jenő nevű 15 éves kisfia nyomtalanul eltűnt. A 15 éves Florential Jenő tegnap az esti órákban távozott el hazulról azzal, hogy egyik barátjától könyvet kölcsönöz. Azóta nem tért haza és mindezeidig nem adott semmi életjelt magáról. A rendőrség büntügyi osztálya széleskörű nyomozást indított az eltűnt kisfiú megkeresésére.

— Öt robbanás egy nap alatt Liverpoolban. Londonból jelentik: A keddről szerdára virradó éjjel öt robbanás történt Liverpoolban. A bombákat néhány üzlet levelesládájába tették. A kár jelentéktelen.

— A kereskedelmi és iparvállalatoknak április 30-ig kell benyújtaniuk az egészségügyi alapra vonatkozó vallomásukat. A községek egészségügyi megszervezéséről szóló törvény rendelkezése értelmében a kereskedelmi és iparvállalatok lakbérértékük 1—3 százalékát kötelesek befizetni az egészségügyi alapra. Az illeték megállapítására vonatkozó vallomásokat április 30-ig kell benyújtani a város főorvosi hivatalához. (Vlahuta ucca 1. szám) délelőtt 8—13 óráig. Azok ellen, akik vallomásaikat az előirt időn belül nem nyújtják be, a vonatkozó törvény büntetéseit alkalmazzzák. A vallomások úrlapjait díjtalanul bocsátja az érdekeltek rendelkezésére a város főorvosi hivatala.

Zilahy Lajos: A földönfutó város. (Athenaeum új nagyregény) kötve 178 lej, új Stefan Zweig: Nyugtalan szív, 350 lap, nagy alak szintén, vászonkötésben 178 lej, Gurnarson: A vulkán, a nagy író új regénye vászonk. 119 lej, Maurois: A varázsló (Cha. taubriand) vászonk. 178 lej, Bálint György: Az állatok dicsérete 66 lej, Bethlen: Morzsák 99 lej, Remenyik Zs. Vész és kaland 119 lej, Gleichen-Russwurm: A barokk vászonk. képekkel 198 lej Lepagenál Kvár. Postán utánvétel. Kérjen újdonságjegyzéket.

Dél-Amerikába kívándorolni szándékoznak biztos utamatást adok, **csak személyesen** jelentkezőknek: Dr Geréb, Bucuresti, Str. Smárdan 18.

Atikét utazás közben rosszullett log el...

Nagyon sokan vannak, akik nem tudnak utazni vonaton, villamoson, vagy autóbusszon, mert közben rosszullett, szédülés, hányás, vagy hányinger fogja el őket és így sokszor legfontosabb teendőik elintézésében akadályozva vannak. De nem is mernek sok esetben még felülni sem vonatra, vagy villamosra, olyan erős a félelem, amely visszatartja őket az utazástól. Képzeltető, mily kellemetlen ez nemcsak magára a félelemben szenvedő egyénre, de hozzátartozóira is, kik hozzáigazodni kénytelenek.

A világhírű amerikai Gastro-D. gyógyszer fenti esetekben meglepő eredménnyel lett sokaknál kipróbálva és a hatás olyan eredményesnek mutatkozott, hogy rövid Gastro-D. kúra használata után már nyugodtan utazhatnak, mert a központi és vegetatív idegrendszert annyira megnyugtatja, hogy fenti zavarok teljesen kimaradnak.

Gastro-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvétel mellett Császár E. gyógyszerárban Bucaresti, Calea Victoriei 124.

TURISZTIKA

A Haggibbor turistaszakosztálya április 30-án és május 1-én kétnapos autós kirándulást rendez Báisoara—Scárisoara—Báloara—Runkj szoros—Ördög szoros—Ocolis—Turda—Cluj utiránnyal. Indulás 30-án reggel fél 6 órakor. Jelentkezni legkésőbb csütörtök este 7 óráig a Stadion sportútleben lehet.

Május 1-én autós kirándulás Runkj szoros—Ördög szoros—Ocolis utiránnyal. Indulás reggel 6 órakor. Jelentkezni legkésőbb pénteken este 7 óráig a Stadion sportútleben. Az egy- és kétnapos csoport a Runkj szorosnál találkozik hétfőn reggel.

A nagyváradi Makkabi turistaszakosztálya április 30-án és május 1-én rendezendő kétnapos kirándulással nyitja meg a tavaszi szezont.

—A Concordia zsidó klub elegáns helyiségeiben kitűnő kóser koszt (ebéd és vacsora) kapható. Délutáni fekete- és uszonnakávét. Str. Memorandului 13. Savoy kávéház felett. Telefon 26-92.

—Kerékpáros gázolt el a gépkocsit. Molehan Ioan rendőr előállította Mentel Viktor Miorlui uccai sofőrt, aki tegnap este gépkocsijával a Xenopol és David F. uccák sarkán elütötte a kerékpáron arra haladó Jakab Zoltán Marechal Foch 15. szám alatt lakó kolozsvári fiatalembert, akit súlyos sérülésekkel szállítottak a sebészeti klinikára. A sofőr ellen eljárás indult.

—Pénzbírságra ítélték Boila Zahariát a Iorga professzor által ellene indított sajtóperben. Bucarestből jelentik: Az ilfovi törvényszék VI. szekciójának „távolletében” 16.000 lej pénzbírságra és 1 lej polgári kártérítésre Iorga professzor javára, továbbá 100 lej perkoltséggel megfizetésére ítélte Zaharia Boilat, a Romania Noua című megszünt kolozsvári lap főszerkesztőjét. 1935 március 22-én ugyanis a lapban a Skoda-szerződés fellégyesztése címen cikket közölt, amely becslételeiben sértette meg Iorga professzort, aki emiatt pert indított ellene.

EGYESÜLETI ÉLET

—A Goldmark Filharmonia Társaság értesíti tagjait, hogy ma, csütörtökön este 9 órai kezdettel próbát tart, amelyre a tagok pontos megjelenését kéri.

—A Hasomér Hácár és a Bnej Avodáh marosmenti három szmiff-hátságára f. hó 30-án társaskirándulást rendez Istenszék tetőre (1400 m magas), melyre ezuton hívják meg összes tagjait és barátait. Indulás Dédág vonattal, onnan kilenc kilométert gyalog. Részletes információt Friedmann Móse Sälard, Mures, nyujt.

Poloskairást

garanciával végez „Polynea” laboratórium Str. Consiliul Național 3. („Somes” áruház mellett). Telefon 35-01.

Posta
CSÜTÖRTÖK
A mac
egy
a z
Glattfelde
Budapest, apr
kapcsolatban fel
szerda délelőtti
söház és a ké
sága, a képvise
sen felváltva a k
nöke elnökölt.
szót a bizottság
denki tíz percig
volt nyilvános.
összesen hároms
A zsidó törvén
rül felmerült vit
nyitotta meg. Ez
vényjavaslat elő
vényjavaslatot a
ják el.
Gróf Bethlen
felsőház álláspont
Nyugat-
lond
London, április
nista végrehajtó
az angliai, franci
dináv államokbeli
tői ülést tartotta
nöktele alatt. Az
vették a brit kor
és hozzájárulásuk
résztvev zsidó
Iatározati javasl
ültakoznak minde
hirdetnek minden
Cap
F
Hogy
a
pénzügyi
bélyegtvörvén
belépett mód
olt ennek a t
hoz, amely a k
nazza: Amenn
a megalakul
től számított
llalati részvén
nyugymiszteri
tt, ebben az e
szvénytöke utá
s Proporcionalis
elévül és így a
ytársaságának
A fizetnie.
Ennek a törvén
ése az érdekel
en a legnagyobb
got idézte elő.
Az Ugir, mint
vezete a kérdé
ttettel a pénz
tájékoztató
lé is választá
nal értesített
nek a minisz
kában a köve
k a részvény
elt részvényt
pénzügyminis

A magyar képviselőház és felsőház egyesített bizottsága megkezdte a zsidótörvény egyeztetését

Glattfelder püspök kijelentette, hogy a felsőház nem enged álláspontjából

Budapest, április 26. A zsidójavaslatral kapcsolatban felmerült ellentétek tárgyalását szerda délelőtt 11 órakor kezdte meg a felsőház és a képviselőház egyesített bizottsága, a képviselőház üléstermében. Az ülésen felváltva a képviselőház és a felsőház elnökei elnökölt. Ugyancsak felváltva kaptak szót a bizottság tagjai is, akik közül mindenki tíz percig beszélhetett. Az ülés nem volt nyilvános. Az egyeztető bizottságnak összesen háromszáz tagja van.

A zsidó törvényjavaslat első szakasza körül felmerült vitát Török Géza júriai elnök nyitotta meg. Ezután Makkai János, a törvényjavaslat előadója, javasolta, hogy a törvényjavaslatot a régi fogalmazásban fogadják el.

Gróf Bethlen Pál, az ülés felszólalója, a felsőház álláspontját indokolta meg, majd

javasolta, hogy fogadják el a felsőház két módosítását.

Ivádi Béla, a következő felszólaló, hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslat módosítása miatt a törvényhozás két háza között felmerült ellentét csak látszólagos, majd javasolta, hogy álljanak el a módosításoktól.

Glattfelder Gyula püspök beszédében azt hangsúlyozta, hogy a zsidótörvényjavaslat nem érdekli a népet. Majd hangoztatta, hogy a felsőház nem enged állásfoglalásából.

Ezután Megai Meisner Károly szólalt fel. Rövid szünet után Szeder képviselő szöveghez hozzá a vitához, majd Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter emelkedett szószárra javasolva, hogy az egyesített bizottság küldjön ki a képviselőház és a felsőház tagjaiból tíz-tíz tagból álló albizottságot. Az albizottság nyomban meg is alakult, majd délután öt órakor tartotta első ülését.

megalakulása, vagy alaptökeemelése 1933 február elseje utáni időre esett, haladéktalanul küldjék be részvényeiket a pénzügyminisztériumnak, hogy a kormány által adott türelmi időből ki ne essenek és a részvényeiket az 1,4 százalékos proporcionális adó újból való lefizetése nélkül bélyegeztethessék felül. Ez az 1933 február elseji dátum azért lényeges, mert akkor lépett életbe az 1927. évi bélyegtörvény oly értelmű módosítása, amely a részvények lebélyegzési kötelezettséget írta elő.

Mi történjék azonban azokkal a részvénytársaságokkal, amelyek 1933 február elseje előtt alakultak meg, vagy emelték fel alaptökejüket? Hiszen ezen időpont előtt a részvénytársaságokat semmiféle törvény nem kötelezte a részvények bemutatására és a felülbélyegzés megejtésére? Mindössze arra voltak kötelezve, hogy az alaptöke után a proporcionális illetéket lerójják és az erre vonatkozó nyugta számát feltüntessék a részvényeken?

Mit akar a kormány?

Erre a kérdésre az Ugirnak adott felvilágosítás nem terjeszkedik ki. A magunk részéről felelősségünk tudatában nem merünk más választ adni, minthogy az érdekelt részvénytársaságok ebben az esetben is mutassák be részvényeiket a pénzügyminisztériumnak a felülbélyegzés megejtése végett, minthogy a jelek szerint a kormánynak az a törekvése, hogy minden egyes vállalati részvény kereszttul essék a felülbélyegzés műveletén. A kormány ugyanis így akarja elérni azt, hogy a részvénytársaságok ténylegesen kibocsátási részvényeiket és ezeknek átruházásai esetén a törvényes bélyegilletéket lerójják.

Nem tudunk azonban kitérni még egy kérdésre felvetése előtt:

Az új kereskedelmi törvény, amely előreláthatólag 1940 január elsejével életbe lép, úgy intézkedik, hogy a részvények minimális névértéke ezer lej. Azok a részvénytársaságok tehát, amelyek részvényei

83 éves korában ez a nő nem fél a reumától

Ez az idős hölgy az első reuma-rohamot 1931-ben kapta és a fájdalmak a karokból lassan tovább terjedtek a többi testrészre. Nem tudta mit csináljon. Először mindkét karjában érzett fájdalmakat, azután idővel a fájdalmak mind hevesebbek lettek és ujja hegyéig értek. Azután a fájdalmak a térdekre és az ízületekre hatottak, miáltal hosszú ideig akadályozva volt mozgásában. Egy barátja azt ajánlotta, hogy szedjen Kruschen sókat. Ma már meggyőződött, hogy ezek a sók többet használtak, mint minden gyógyszer, amelyet addig kipróbált.

A reumatikus fájdalmakat és a merevséget a húgysavkristályok okozzák amelyek tühegyesek és az izmokban és ízületekben rakódnak le. A Kruschen sók előmozdítják a máj és a vesék működését és segítik, hogy a túlzott húgysavat, amely minden fájdalom oka, kizsárolják. Árak: 95 lej nagy üveg és 60 lej a kicsi. Minden gyógyszertárban és drogeriában kapható.

ennél kisebb címletűek, részvényeiket ezer lejes címletekre kell becserélni. Igen ám, csak hogy a bélyegtörvény ugyancsak 1939 április elsején életbelépett egy másik módosítása arra figyelmeztet, hogy a részvények kicserélésekor az 1,4 százalékos proporcionális illetéket a részvénytulósok után ismét le kell rótni. Ebben az esetben tehát azoknak a részvénytársaságoknak, amelyek részvényeiket most bemutatják a pénzügyminisztériumnak a lebélyegzés végrehajtása végett, a jövő évben ismét keresztül kell esniük ezen a műveleten.

Befejezésül tájékoztatás végett közöljük, hogy a felülbélyegzés végett beküldendő részvényekhez mellékelni kell azt a nyugtát, amely az 1,4 százalékos proporcionális illeték lefizetését igazolja. Amennyiben a vállalatok ezzel a nyugttával nem rendelkeznek, mert azt esetleg a cégbejegyzési kérelemhez annakidején becsatolták, nyugtamásolatot kell kiváltásnak.

A pénzügyminisztérium által eszközendő felülbélyegzés — hivatalos elnevezéssel: *incrustare* — egyébként külön költséggel nem jár.

Nyugat-Európa cionista szervezeteinek londoni konferenciája tiltakozott minden jogfosztás ellen

Mit táviratoztak az arabok Rooseveltnek

London, április 26. A nyugateurópai cionista végrehajtóbizottság tagjai, valamint az angolai, franciaországi, hollandiai és skandináv államokbeli cionista szervezetek vezetői ülést tartottak Brodetsky professzor előnöklése alatt. Az ülésen tanulmányozták az új törvényjavaslatot, amely a brit kormány Palesztina-politikáját és hozzájárulásukat adták a konferencián résztvevő zsidó delegáció magatartásához. Határozati javaslatot fogadtak el, amely tiltakozik minden jogfosztás ellen és harcot hirdetnek minden olyan törekvéssel szemben,

amely a palesztinai zsidóságot kisebbségi sorsra akarná kárkoztatni.

Arab válasz Rooseveltnek

Beyrouth, április 26. (Rador.) A palesztinai arabok legfelsőbb bizottsága táviratot intézett Roosevelt elnökhöz, válaszolva rádiószózatára, amelyben Palesztinát is a fenyegetett országok közé sorolta.

A bizottság leszögezi a táviratban, hogy Palesztinát valóban veszély fenyegeti, de éppen azoknak a részről, akiket Roosevelt elnök védeni igyekszik.

Capitol Mozdó

MA PREMIER:

A vakáció

Zene, humor, bonyodalom, szerelem!

Főszereplők: KATHERINE HEPBURN és GARY GRANT.

Hogyan kell felülbélyegeztetni a vállalati részvényeket?

pénzügyminisztérium tájékoztatta a felülbélyegzés módokról az Ugir bucarestii központját

Bélyegtörvény 1939 április elsején életbe lépett módosítása egy új bekezdést adott ennek a törvénynek a 14-ik szakaszhoz, amely a következő intézkedést tartalmazza: Amennyiben a részvénytársaságok a megalakulástól, vagy alaptökeemeléstől számított három év letelte alatt a Hatalmi részvényeket nem küldik be a pénzügyminisztériumhoz felülbélyegzés végett, ebben az esetben a vállalat által a részvénytulósok után befizetett 1,4 százalékos proporcionális illeték a kincstár javára eszik és így a mulasztásban lévő részvénytulósoknak ezt az illetéket ismét le kell fizetniük.

Ennek a törvény módosításnak a megjelölése az érdekelt részvénytársaságok közt a legnagyobb zavart és bizonytalanságot idézte elő.

Az Ugir, mint a gyáriparosok országos szervezete a kérdés nagy fontosságára való tekintettel a pénzügyminisztériumhoz fordított tájékoztatás végett. A minisztérium erre is választ az Ugir-ral, amely erről nem értesítette kerületi csoportjait. A miniszteri tájékoztatásnak a kárában a következő felvilágosítást adták a részvény-lebélyegzést illetően az érdektársaságoknak:

pénzügyminisztérium az 1939 április

elsejei törvény módosításnak visszamenő hatályt tulajdonít abban az értelemben, hogy a részvénytársaságoknak akkor is be kell mutatniuk részvényeiket felülbélyegzés végett, ha az illető részvénytársaságok 1939 április elseje előtt alakultak meg, vagy emelték fel alaptökejüket. Amennyiben a részvénykibocsátástól számított három év letelt, a pénzügyminisztérium eltekint a már lefizetett 1,4 százalékos proporcionális illeték elvételétől, ha a vállalatok részvényeiket most pótlólag beküldik a pénzügyminisztériumhoz felülbélyegzés végett. Ennek a beküldésnek a határidejét nem közölte a pénzügyminisztérium az Ugir központjával.

Próbáljuk meg most a fentebb elmondottak alapján a részvénytársaságok tennivalóit összefoglalni.

Mindenekelőtt szögezzük le, hogy azok a részvénytársaságok, amelyek megalakulásától, vagy alaptökeemelésétől számított három esztendő még nem telt el, az 1939 április elseji módosított bélyegtörvény alapján kell beküldjék részvényeiket a pénzügyminisztériumnak a felülbélyegzés kerestülvitele végett. Ezeknél a részvénytársaságoknál tehát a helyzet minden vonatkozásban tisztázott.

Azok a részvénytársaságok, amelyek

Csehszlovákia newyorki főkonzulja megtárgalta a főkonzulátus átadását a német követségnek

Hetilapot indítottak a Franciaországban élő szlovákok és csehek

Newyork, április 26. (Rador.) Hudek, Csehszlovákia amerikai főkonzulja már harmadszor kapott felszólítást Prágából egy magasrangú német tisztviselő részéről, hogy adja át az ottani német konzuli hatóságoknak a konzulátust. Hudek, miután megbeszélést folytatott Benes volt csehszlovák köztársasági elnökkel és Hurbannal, Csehszlovákia washingtoni követével, elhatározta, hogy nem tesz eleget a cseh és

morvaországi hatóságok felszólításának.

Párizs, április 26. A Franciaországban élő csehek és szlovákok hetilap kiadását határozta el, hogy a hazájukban és a világban lezajló eseményekről tájékozottassák az olvasókat. A lap a csehszlovák nemzeti ügy szolgálatában fog állni. A cseh és szlovák nyelven megjelenő lap címe: „A csehszlovák ügy” lesz.

Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter berlini tárgyalásai

A német-jugoszláv kapcsolatok szorosabbátételét hangsúlyozta Ribbentrop és Markovics a berlini banketten

Berlin, április 26. Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter, mint már jelentettük, tegnap délután megérkezett a Berlin-tempelhofi repülőtérre, ahol Ribbentrop külügyminiszter, Weissaecker külügyi államtitkár, Dietrich birodalmi sajtófőnök, az olasz nagykövet, diszszázad és nagyszámú érdeklődő fogadták. A két külügyminiszter a Kaiserhoffba hajtott, ahol Markovics lakni fog.

Az első megbeszélések már a tegnap délután megkezdődtek. Csütörtök délelőtt a jugoszláv külügyminiszter megkoszorúzta a hősök emlékoszlopát és utána kihallgatáson jelent meg Hitlernél. Szerdán délelőtt villásreggeli volt Ribbentrop dahlemi lakásán, este pedig vacsora, a jugoszláv követ-ségen.

A német sajtó melegen üdvözli Markovicsot, mint a Sztójadinovics-féle külpolitikai irány folytatóját.

Berlin, április 26. (Rador.) Ribbentrop külügyminiszter tegnap este az Esplanade

szállóban vacsorát adott Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter tiszteletére. Ribbentrop beszédet tartott, amelyen emlékeztetett azokra az időkre, amikor Markovics oly fényes módon képviselte Berlinben hazáját. Azután azon meggyőződését fejezte ki, hogy a tárgyalások elő fogják mozdítani a két ország közötti többoldalú kapcsolatokat szorosabbátételét politikai, gazdasági és kulturális téren. A két ország most közvetlen szomszéd, ami legjobb biztosítéka a két nép közötti barátság termékeny fejlődésének.

Markovics válaszában többek között ezeket mondta:

— Biztosíthatom önt, hogy a két nép közötti együttműködés folytatását kívánom a kölcsönös baráti megértés kimélyítésével.

Berlin, április 26. Hitler Ribbentrop jelenlétében ma fogadta Cincár Markovics jugoszláv külügyminisztert.

BÁNSÁGI ÚJ KELET

Bánsági szerkesztőség és kiadóhivatal címe: FRIED MIKSA Timisoara IV.
Spl. T. Vladimirescu 24. Telefon 27-10

John Dillinger árulója, a „vörösruhás asszony” férje az éhségtől összeesett a temesvári uccán

Az amerikai „gengszterkirálynő” férje nem tudott visszatérni a polgári életbe vezető útra

Timisoara, április 26. (Az Új Kelet tud.) Két nappal ezelőtt rövid rendőri jelentés emlékeztet meg arról, hogy Cumpănas Gheorghe ötvennégy éves hajléktalan és foglalkozás nélküli egyén rosszul lett az uccán. A mentők kórházba szállították, ahol kiderült, hogy az éhség gyengítette el szervezetét, állapotát pedig szivbaja súlyosbítja. A szürke bir mögött egy különös életregény húzódik meg, egy olyan élet regénye, amit csak Amerika termelhetett ki és így kissé valószínűtlenül hat a józan bánsági környezetben.

Kiskomlósi asszony — Dillinger királynője

Cumpănas Gheorghe nem más, mint a „vörösruhás asszony”, a hírhedt amerikai „gengszterkirálynő” férje. Az asszony története annak idején hónapokon át foglalkoztatta a világsajtót, természetesen még abban az időben, amikor az európai politikai helyzet nem vetekedett a regénytörténetek izgalmaságával. Cumpănas Gheorghe parasztagazda a bánsági Kiskomlós községből vándorolt ki Amerikába néhány évtizeddel ezelőtt. Vele ment a felesége, Cumpănas Anna is, akit röviddel kivándorlása előtt vett feleségül. Cumpănas Anna a falu legszebb lánya volt és későbbi élete igazolja, hogy a bánsági parasztlány szépségét Amerikában is tudták értékelni.

A parasztagazda Amerikában először proletársorba került, majd évek dolgos munkájával kispolgár lett belőle. Felesége azonban nem elégedett meg a kispolgári jómóddal, a háromszobás lakással és az ócska Ford-kocsival, ennél sokkal többre vágyott. Amíg férje a napirobotban örölte fel energiáját, a szép asszony utat keresett az érvényesülés felé. Ez az ut a probáció gengsztervilágának legvirágzóbb alakjához, Jon Dillingerhez vezetett. A koronázatlan gengszterkirály az alkoholcsempészet mellett kétes hírű „lokálok” kiaknázásával is foglalkozott és ezen a téren is hatalmasan kiépített szervezete volt. A jömegjelenésű, intelligens asszony, aki néhány év alatt az amerikai „slang” minden nyelvjárást elsajátította, hajlandó volt egy ilyen éjszakai üzemi vezetésre. Ezzel voltaképpen tagja lett a Dillinger-bandának. Férje kifogást emelt eme nem éppen polgári foglalkozás ellen, mire az asszony különvált tőle, beköltözött az éjjeli lokálba és minden idejét annak vezetésére fordította. Cumpănas Anna „speakeasie”-je hamarosan nagy hírre tett szert titkos helyiségei révén. A szép asszonynak rengeteg udvarlója akadt az állvilágból, de egyiket sem engedte közel magához. Csak az „üzlettel” törődött és pontosan elszámolt jövedelmével, a Dillinger-banda megbízottainak. A helyiség ugyanis a banda tulajdona volt, a haszon nagyobb részét elvették, de ezzel szemben biztosították a hatóságok teljes elnézését. Évek múlva Dillinger is tudomást szerzett a megközelíthetetlen szépasszony létezéséről és egyik ellenőrző körútja során személyesen meglátogatta Cumpănas Annát. A látogatásból szerelem lett és az asszony nem tudott ellenállni Dillinger legendás hírének. A gengsztervezér barátja lett, egyben pedig legértékesebb munkatársa. Az amerikai alvilág rövidesen elnevezte gengszterkirálynőnek.

A vörösruhás asszony menekül

A „királynő” természetesen nem vezetett tovább az éjjeli mulató ügyeit. Ehelyett Dillingernek adott értékes tanácsokat a nehezebb ügyekben és a szerelmi viszonyon túl messzemenő szerepet játszott a Dillinger-banda életében. Természetesen fényűző életmódot folytatott, ragyogóan öltözködött és hamarosan Chicago legelegánsabb asszonya lett az egykori kiskomlósi parasztlány.

Úgy érezte azonban, hogy némi hálával tartozik férjének is. Kibékült vele, rávette, hogy hagyja abba a nehéz robotolást, ehelyett juttatott neki néhány jövedelmező „üzletet”, amire bőven volt alkalma a Dillinger-féle vállalatok keretén belül. Cumpănas Gheorghe nem tudott ellenállni a pénz várájának és ő is összeköttetésbe került a rettegett bandával. Ez az összeköttetés igen jövedelmezőnek bizonyult.

Közben azonban fordult a kocka. Az amerikai lapok heteken át találgatták, de nem tudták megállapítani, hogy mi volt a gengszterkirálynő árulásának oka. Lehet, hogy Dil-

linger megunt, lehet hogy csak asszonyi féltékenység volt a háttérben, de tény az, hogy a „vörösruhás asszony” szembefordult a rettegett gengsztervezérrel. Annak idején ezt a jelzőt kapta az alvilágban, mert Dillinger kedvéért kizárólag csak vörös színű ruhákat hordott. Nos, egy napon a vörösruhás asszony besugta a rendőrségnek, hogy Dillinger a délutáni órákban egy mozielőadózt fog megnézni. A mozi bejárata előtt valóságos rendőrhadsereg vert fészket és amikor a gyanútlan gengsztervezér a vörösruhás asszony kíséretében kijött az előadástól, működni kezdtek a gépfegyverek. Cumpănas Anna kissé hátra maradt és úgy nézte végig, amint Dillinger gépfegyvergyűlöktől átlukasztott teste hatalmas vértócsába roskad.

A bizományos minden körülmények között köteles elszámolni az eladott áruval

Temesvár, április 27. (Az Új Kelet tud.) Érdekes bizományi család ügyét tárgyalta a temesvári törvényszék, amely előtt Brodek Antal utazó állott vádlotként. Az utazó két évvel ezelőtti üzleti összeköttetésbe lépett Roth Hermann nagyváradi kereskedővel, aki bizományi megállapodást kötött vele és különböző szalagárut szállított számára. A megállapodás szerint az utazó bizományba kapta az árut, az eladott tételek pedig kéthavonként köteles volt elszámolni a kereskedővel. Másfél éven át Brodek kedvező üzleti összeköttetésben állott Rothal és jelentékeny forgalmat ért el a bánsági piacokon, az elszámolást pedig pontosan megejtette.

A múlt év őszén azonban az utazó bejelentette Rothnak, hogy a kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt nem tud pontosan eleget tenni elszámolási kötelezettségének, mert a hitelbe eladott áruk jelentős részét nem képes inkasszálni. Roth kéthavi haladékot adott az utazónak, aki azonban ekkor sem tudta megejtetni az elszámolást. Ezek után a kereskedő beszüntette a városi áruszállítást és azonnali elszámolásra szólította fel az utazót. Ujjabb hónapok teltek el, majd a kereskedő család címen bűnpert indított Brodek ellen.

A törvényszéki tárgyaláson az utazó azzal védekezett, hogy önhibáján kívül került olyan helyzetbe, amely lehetetlenné tette kötelezettségeinek teljesítését. Az eladott áruk nyolcvan százalékát még ma

A vörösruhás asszony ezek után a rendőrség segítségével eltűnt Amerikából. Állítólag 50.000 dollár vérdíjat kapott az államtól, amiért elárulta Dillinger. Nem volt azonban többé nyugta az életben. Bejárta az európai országokat, de mindenütt a Dillinger-banda bosszújától félt. Két évvel ezelőtt Temesváron is járt, majd ellátogatott szülőfaluja, aztán nyomtalanul eltűnt. Egy amerikai lap szenzációként közölte, hogy a vörösruhás asszonyt Erdélyben meggyilkolták, de az itteni hatóságoknak erről nem volt tudomásuk. Az asszony bűnéért a férjnek is menekülni kellett. Cumpănas Gheorghe Párizsban bujt el, nehogy a banda bosszúja őt is elérje. Néhány hónappal ezelőtt elfogyott a pénze és hazatért Temesvárra. Az ideigleg megrokkant, munkaképtelenné vált ember itt ödöngött a városban, de nem tudott foglalkozást találni magának. Teljesen elszegényedett, lerongyolódott, az utóbbi időben éhség kínozta, amíg aztán eszméletlenül összeesett az utcán. Amerikából Párison át a kórházba vezették a nagy ut.

Mert az egykori „gengszterkirálynő” férje nem tudta megtalálni a polgári életbe vezető utat... (—yves.)

sem tudta inkasszálni, de ígéretet tett a mielőbbi elszámolásra. Ezzel szemben a kereskedő jogi képviselője bemutatta az eredeti szerződést, amelynek értelmében az utazó a bizományi árut csakis saját felelősségre adhatta el hitelbe, egyébként pedig az eladott áruval minden körülmények között el kellett volna számolnia. A felperes cég kérelmére a bíróság több kereskedőt is kihallgatott, akik előadták, hogy Brodeknek kifizették árutartozásukat, holott az utazó a céggel szemben még mindig adósnak tünteti fel őket. Ezzel a felperes az utazó rosszhiszeműségét vélte bebizonyítottának, míg a vádlott azzal érvet, hogy a felsorakoztatott tanúk éppen az adósságok ama nyolcvan százalékát képezik, amely rendezte időközben az adósságát. A perbeszéd során Brodek védője felmentő ítéletet kért, mert szerinte a fennálló elszámolási hiány polgári természetű ügy, míg a felperes képviselője fenntartotta a magánvádat és az utazó megbüntetését kérte. A törvényszék most hirdette ki ítéletét, amelyben kimondta, hogy a bizományos minden körülmények között köteles a szerződés értelmében elszámolni a bizományi áruval, ennek elmaradása révén pedig jelen esetben az utazó visszaélt a kereskedő bizalmával. Ezért a törvényszék Brodeket háromhavi fogságbüntetésre ítélte, de az ítélet végrehajtását háromévi próbaidőre felfüggesztette. A bíróság egyben arra is kötelezte az utazót, hogy a felperes cégnek a bizományi áru felében 48.600 lej kártérítést fizessen.

Bánsági zsidó köz- és kulturélet

A Faragó-vonósnégyes nagyszerű hangversenye. Faragó Lajos, a közismert temesvári zenetanár három fiával egyetemben vonósnégyest alakított, mely első bemutatkozó hangversenyét vasárnap, április 23-án tartotta igen szépségszerű publikum jelenlétében a városi zeneiskolában. A vonósnégyes vezetőjét, a legidősebb Faragó-fiút, Ernőt már jól ismeri Temesvár és Kolozsvár zenekezelő közönsége, mind a két helyen hangversenyezett és minden alkalommal komoly sikereket könyvelhetett el. A következő Faragó-fiú: Marcell a vonósnégyes csellistája, közismerten a temesvári zeneiskola legjobb növendéke, ám emellett a hegedűt és a zongorát is művésziessé kezeli. A tizenhárom éves Faragó Ferenc is bravuros játéktudással tett tanúságot ezen a hangversenyen. Valóban, korát meghazudoló zenei intelligenciával látta el a brácsaszólam szerepkörét. A vonósnégyes szeniorját, a Faragó-fiúk édesapját nem kell külön bemutatnunk, régi kedvelt tagja a temesvári zenekezelő publikumnak. Meg kell azonban állapítanunk, hogy a sajtóságos vonósnégyes megalakításával és a vonósnégyesnek tőleles betanításával olyan munkát végzett, mely művészi szempontból minden elismerést megérdemel.

A hangverseny gazdag műsorán szerepelt: Mozart Divertimentoja, Bloch egyetlen vonósnégyese, Mendelszohn legismertebb Es-dúr vonósnégyese, valamint Pavelca szatmári zenetanárnak még csak kéziratban feldolgozott zongoratriója. Kétségtelen, hogy ez a hangverseny komoly, művészi élményt jelentett mindazok számára, akik ezen a zenei délutánon ott voltak és akik élvezni és értékelni tudják a magasszínvonalu muzsikát.

Uj vezetőséget választott a temesvári gyárvárosi orth. hitközség. Vasárnap, április 23-án tartotta meg tisztújító közgyűlését a gyárvárosi orth. hitközség. Az elnöki funkciót Schönbrunn Adolf töltötte be, aki megnyitójában általános ismertetőt adott a zsidóság súlyos helyzetéről és ennek keretében felvázolta a hitközségek új feladatkörét. Külön kiemelte Neustadt Adolf áldozatkészségét, aki felesége elhunytá alkalmából 20 ezer lejes alapítvánnyal járult hozzá a hitközség anyagi helyzetének feljavításához. A nagy érdeklődéssel fogadott ismertető után megejtették a választásokat. Egyhangú lelkesedéssel választották meg a hitközség elnökévé Schönbrunn Adolfot, aki immár 18 éve áll a hitközség szolgálatában alelnöki minőségben. A többi tisztségeket a követke-

zőkkel töltötték be: alelnökök: Kohn Hugó és Abrahámsohn Leó, gondnokok: Krieger Efraim, Schönbrunn Jakab, Weinberger Márkusz és Róth Arnold, pénztáros: Simon Bezálel, ellenőr: Pinkesz Antal, továbbá: tanulmányi elnök: Rosenberg Mózes, pénzügyi bizottság tagjai: Mencer Ede, Singer Hermann, Fried Ignác és Fischer Mór. Ezután választották meg a nagyszámu választmányt. Az új elnök úgy a maga, mint az új tisztikar nevében megköszönte az előlegezett bizalmat és ígéretet tett, hogy minden tevékenységében az általános zsidó szempontokat fogja mindig szem előtt tartani.

A Zsidó Nemzeti Szövetség temesvári csoportjának legutóbbi diensztjen Berger Jenő, a helyicsoport elnöke tartott egy érdeklődés mellet előadást „Úti élmények” címen. Berger Jenő az utóbbi időben nagyszabású külföldi utat tett és ennek során jó alkalma nyílt a zsidó kultúra külföldi körökkel a kapcsolatot felvenni. Ilyenformán előadása keretében voltaképpen keresztmetszetet adott a zsidó sors mai alakulásának. Előadása során végigvezette a hallgatóságot azokon az országokon, melyeket meglátogatott és ami a legfontosabb: a mai borus adottságok között bele tudott lopni színes előadása során egy kis optimizmust és reményt. Berger Jenő előadása után lelkes ovációkban részesítették.

A temesvári Kishitelbank Rt. közgyűlése. A temesvári Kishitelbank Rt. vasárnap tartotta meg évi közgyűlését. A közgyűlést Székely Zoltán iskolaigazgató nyitotta meg, majd Papir László, a bank igazgatója tartotta meg évi jelentését általános figyelem és érdeklődés közepette. A jelentések elhangzása után Lehrer József a jelölő-bizottság nevében javaslatot tett az új tisztikar megválasztására. Eszerint elnök: Drechsler Gyula, alelnökök: Berger Jenő és Kling Jenő. Az elnökön kívül megválasztották a cenzorokat és betöltötték a többi tisztségeket is.

Egy hét alatt jelentékenyen emelkedett a bánsági élőállat-export

Temesvár, április 26. (Az Új Kelet tud.) A múlt héten jelentettük, hogy a külpolitikai események hatásaként a bánsági export tevékenység súlyos krízisbe került. Az exportcikkek közül aránylag kevésbé érezte a válságot az élőállat-kivitel, de még az is jelentékeny mértékben csökkent. Egy hét alatt azonban örvendetes módon javult a helyzet és ezt most is elsőnek az élőállat-export bizonyítja. Napok alatt felemelkedett a szarvasmasha ára a fokozódó kereslet következtében, míg a sertés-árak is meg szilárdultak. A helyzet azonban úgy alakult, hogy a sertés-export terén kezdődő csak fokozottabb tevékenység, átlagos —29 lejes élősulyban árbán. Ezen az áru-ujabb nagy kötések történtek Németországgal és a szállítások ismét megkezdődtek. Altalában csak 160 kilón felüli sertések kerülnek kivitelre, mert a kisebb példányokat a belföldi piac használja fel kedvező feltételek mellett.

Junius 12-én lesz a XVIII. nemzetközi agrárkongresszus. A nemzetközi agrárkongresszus szűst ezéven junius 12-én tartják meg Dréadában, amelyre eddig 39 állam jelentette a részvételét.

Az Európai Dunabizottság május 13-án tartja kongresszusát Galaiban. Az Európai Dunabizottság, amely a Duna torkolat feletti gyakorlatja az ellenőrzést, május 13-án tartja meg tavaszi kongresszusát Galaiban, az intézmény székházában. A kongresszuson az érdekeltektől dunai államoktól — Franciaország, Anglia, Olaszország és Németország megbízottai is résztvesznek.

Az országos eszések sokat javítottak a vetések helyzetén. A földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint a napokban országszerte voltak eszések, amelyek a vetések fejlődésére jó hatással voltak. Altalában a mezőgazdasági munkálatok kielégítően alakultak, a földművelésügyi minisztérium hivatalos jelentése szerint.

Kiket neveztek ki az egyes tartományi erdészeti főfelügyelőivé. A Hivatalos L keddi száma közli a földművelésügyi miniszter rendeletét, amelyben kinevezte az egyes tartományok erdészeti főfelügyelőit. Az erdélyi és bánáti tartományokba a következőket neveztek ki: Szamos tartományba I. I. Zeicu erdőtanácsost, Maros tartományba V. Brosteanu mérnököt, Temes tartományba Caraminu Ioan mérnököt.

„Gafen kötelez

BUCC mában Ra den és ha azonos mól nem ké „Nem zett elker A szövele tárai ellen legük. El el van ha és mi naa szembe fo azomban a rciótól, a

London, ápr jelentettük, G napos london utazott. Szer előtt Gáncu köve Grigor katonai attas és Niescu ka a hurnhurci tekintette az pülötéren Bal fogadta nagy miniszter elé ben repülössz rok teljes fér felképeként. repülési sz lett megtekin repülőgépeket, rendszerű gép lést végzett. kége emelkedé végzett. A repülötér gyminiszter t ért Londonba tást folytatott szterrel. Déli félegy miniszter és Gáncu tiszt doni társac

encu vo r indult atásnál miniszte Francia oszláv k stikara Az áll elkesen román i romár egészen uscut ve News C gyminiszte

Posta
Taxa post
páttá in r
No. 244716
10. Telefon:
Havonta 110
évre 600, eg
földre: Hav
félre 12,
Hirdetések d
„UJ KELET
banati zsidó
ja. Cikkeink
forrás megje